

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. d)

Sociologie

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I TÉTEL

(30 pont)

Írja a vizsgalapra az alábbi esetek helyes válaszának megfelelő betűt! Minden esetben csak egy helyes válasz van.

1. A modern családok hatalmi viszonyai esetében megállapítható:
 - a. a férfi nő feletti uralma
 - b. a szülők gyerekek feletti túlzott autoritása és tekintélye
 - c. a férfi és a nő hatalmi viszonyának kiegyenltésére való törekvés
 - d. a család szerepének megerősödése a házastárs megválasztásában
2. A kortárs társadalomban a vallás:
 - a. a szekularizáció következtében veszít jeletőségéből
 - b. jelen van a közélet minden területén
 - c. döntő befolyása van az államra
 - d. az összes társadalmi, kulturális és tudományos intézményre kiterjeszti befolyását és tekintélyét
3. Az ellenzéki pártok, eltérően a hatalmon levőktől:
 - a. megőrzik a hatalmon levő pártok tevékenységének titkát
 - b. illegálisak a demokratikus társadalmakban
 - c. azok, amelyek a választások alkalmával a szavazatok többségét elnyerték
 - d. a kormány kezdeményezéseire alternatívákat terjesztenek elő
4. A helyi közösség egy képviselője egy nyilvános diskurzusban azt állítja, hogy a migránsoknak nem kellene munkahelyet felajánlani. Ez egyik példája:
 - a. az antiszemitizmusnak
 - b. a korrupciónak
 - c. a klausztrofóbiának
 - d. a diszkriminációnak
5. A szerelmen alapuló házasság jellemzője a:
 - a. rabszolgatartó társadalmomnak
 - b. modern társadalomnak
 - c. középkori társadalomnak
 - d. hagyományos társadalomnak
6. Egy rendőr megállít egy gyalogost, aki a jelzőlámpa piros jelzésekor kelt át az úttesten, és felajánlja neki, hogy egy bizonyos pénzösszeg fejében csak figyelmeztetéssel bünteti, nem pedig bírsággal, ahogy azt a törvény előírja. Ez az eset példája:
 - a. a törvényes megegyezésnek
 - b. a korrupciós cselekedetnek
 - c. a méltányos tettetnek
 - d. az együttműködés egyik módjának
7. Amikor egy osztályközösség a parlamentbe tesz látogatást, hogy a törvényhozó hatalomról többet tudjon meg, akkor a nevelési forma:
 - a. a formális
 - b. az informális
 - c. a non-formális
 - d. az iskolai

8. A demokratikus állam akkor képes működni, ha:
- biztosítja a hatalmak szétválasztása elvének gyakorlatba való ültetését
 - az egyéneknek maximális jövedelmet biztosít
 - biztosítja az emberi jogok tiszteletben nem tartásának álcázását
 - szavatolja egyetlen párt és egyetlen vezető meglétét
9. Különböző civil szervezetek célja:
- a polgárok jogtalan alávetése
 - a társadalom mindennapi életébe való be nem kapcsolódás
 - a politikai hatalom, bármilyen eszköz általi megkaparintása
 - a közintézmények egy non-profit alternatívájának biztosítása
10. Egy serdülőkorú antiszociális viselkedése következménye lehet:
- a családja által nyújtott megfelelő védelmezésnek
 - az iskolai sikereknek
 - a felnőttek által nyújtott erkölcsi támasz hiányának
 - az iskolai szabályzat betartásának

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban szocializációra vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó helyes állításokat számoztunk meg. Írja a vizsgalapra a bal oldali betűk és a jobb oldali számok közötti helyes megfeleléseket!

a. Megelőző szocializáció	1. Feltételezi a társadalom által nyújtott modellekkel összhangban levő cselekvések elsajátítását.
b. Pozitív szocializáció	2. Kizárólag az iskola keretében kialakított kompetenciákat és ismereteket elsajátítását jelenti.
c. Negatív szocializáció	3. Egy helytelen módon kialakult viselkedés, társadalmi normák és értékek újratanulása általi helyrehozásban áll.
d. Reszocializáció	4. Feltételezi az egyén életének következő szakaszaira való felkészítést.
	5. Feltételezi a társadalom által nyújtott normákkal és értékekkel konfliktusban levő, deviáns viselkedés megnyilvánulását.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A társadalmi problémák egy sor negatív következménnyel járnak, amelyek befolyásolják a modern társadalom működésének módját. Ezek a csoporton és közösségen belüli szolidaritás és társadalmi kohézió gyengülését, az erkölcsi élet felbomlását, a társadalmi normáknak és értékeknek az egyéni viselkedés meghatározásában betöltött szerepének csökkenését, az egyének egymástól való elszigetelődését, a társadalmi cselekvést porlasztó és feltöredező önző magatartást eredményezik.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre az adott szöveg alapján!

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
- Magyarázzon meg, hozzávetőleg fél oldal terjedelemben, két olyan szociológiai fogalom közötti összefüggést, amelyre a fenti szöveg is utal! **10 pont**
- Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel igazolja vagy cáfolja azt a feltevést, amely szerint: *kiskorú bűnözéshez vezethet a család szocializációs funkciójának be nem töltése.* **3 pont**
- Mutassa be, kortárs társadalom vonatkozásában, a szegénység és a társadalmi kirekesztettség felszámolását célzó intézkedések társadalmi jelentőségére vonatkozó személyes nézőpontját! **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az alábbi követelmények mindenikére:

1. Pontosítsa a *társadalmi rétegződés* fogalmát! **4 pont**
2. Említse meg az *elsődleges csoportok* két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson rá, fél oldal terjedelmű szövegben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, a *kérdőív* és a *minta* fogalmai közötti összefüggésre! **10 pont**
4. Szemléltesse konkrét példával a látens státusz megnyilvánulását! **4 pont**
5. Indokolja meg, megközelítőleg tíz sorban az állítást, miszerint: *az egyenlő felek csoportjai meghatározó szerepet töltenek be, főleg gyermek- és serdülőkorban.* **6 pont**